

De mens verruimt zichzelf naar de wereld
Door het licht in woord en gedachte.
Hij keert in tot zichzelf
Door de macht van de muziek.
Woord en gedachte leiden naar buiten,
Muziek wil ons leiden
Tot de goddelijke bron in onszelf.
Siegwart Knijpinga

Feesttijden en evangelie

Evangelieteksten voor de mensenwijdingsdienst

Triniteitstijd 1

5 februari t/m 18 maart

- 5 feb. Joh. 5 : 1-16 Genezing van de langdurige zieke
12 feb. Luc. 6 : 6-11 Genezing van de verdorde hand
19 feb. Mat.20 : 1-16 De arbeiders in de wijngaard
26 feb. Luc.18 : 18-34 De rijke jongeling
5 mrt. Mat. 4 : 1-11 De verzoeking in de woestijn
12 mrt. Mat.17 : 1-13 De verheerlijking op de berg

Lijdenstijd

19 maart t/m 8 april

- 19 mrt. Luc. 11 : 14-36 Uitdrijving van een demon
26 mrt. Joh. 6 :1-15/26-35 Spijziging van de 5000
2 apr. Joh. 8 :1-11/46-59 De overspelige vrouw

Stille Week

9 t/m 15 april

- 9 apr. Mat. 21 : 1-11 Intocht in Jeruzalem
13 apr. Luc. 23 : 13-32 Jezus voor Pilatus; Barabbas
14 apr. Joh. 19 : 1-15 Jezus voor Pilatus; schouw De Mens!
15 apr. Joh. 19 : 16-42 Kruisiging en graflegging

Paastijd

16 april t/m 24 mei

- 16 apr. Marc.16 : 1-18 Het Paasevangelie
23 apr. Joh. 20 : 19-29 Thomas de ongelovige

Evangelieteksten voor de zondagsdienst voor kinderen:

Triniteitstijd 1

5 februari t/m 18 maart

- 5 feb. Joh. 5 : 1-16 Genezing van de langdurige zieke
12 feb. Luc. 6 : 6-11 Genezing van de verdorde hand
19 feb. Mat. 20 : 1-16 De arbeiders in de wijngaard
26 feb. Luc. 18 : 18-34 De rijke jongeling
5 mrt. Mat. 4 : 1-11 De verzoeking in de woestijn
12 mrt. Mat. 17 : 1-13 De verheerlijking op de berg

Lijdenstijd

19 maart t/m 8 april

- 19 mrt. Luc. 11 : 14-36 Uitdrijving van een demon
26 mrt. Joh. 6 :1-15/26-35 Spijziging van de 5000
2 apr. Joh. 8 :1-11/46-59 De overspelige vrouw
9 apr. Mat. 21 : 1-11 Intocht in Jeruzalem

Paastijd

16 april t/m 24 mei

16 apr. Marc.16 : 1-18 Het Paasevangelie

23 apr. Joh. 20 : 19-29 Thomas de ongelovige

Liederen

Triniteitstijd

Zondagsdienst voor de kinderen Hoe helder staat de Morgenster

Mensenwijdingsdienst Op alle wegen

De God van de vrede

Lijdenstijd

Zondagsdienst voor de kinderen Zaai nu uw zaad

Mensenwijdingsdienst Waardig is het Lam

Uw vrede zij de ordenende kracht

Rondom de dienst

Verhaal op zondag

Veertiendaags is er gelijktijdig een verhaal voor kinderen uit zowel de klassen 1-3 als 4-6 van 9.30 – 9.55 uur.

Daarmee afwisselend op de andere zondagen in een veertiendaags ritme is er een verhaal voor alle dan aanwezige kinderen.

De bijeenkomst voor 7^e klassers vindt in een vierwekelijks ritme plaats van 09.20 tot 09.55 uur.

Voor data en leeftijdsgroepen: zie agenda.

Vorbereidingslessen op de jeugdwijding 2017

De lessen ter voorbereiding op de jeugdwijding in 2017 worden gegeven op zondagmiddagen om 12.00 (zie agenda). De jeugdwijdelingen en hun ouders ontvangen afzonderlijk bericht.

Zondag 19 februari: Voordracht na de dienst

Thema: *Christus als arts – Sacrament en genezing*

Nadat de aandacht zich eerst op de ontwikkeling van de cultus in de voorchristelijke tijd heeft gericht en de vraag wat er in vroegere tijden werd geofferd, bezinnen we ons er nu op wat maakt dat brood en wijn in onze tijd drager kunnen zijn van een heel bijzondere kracht.

De volgende data zijn: 19 februari, 23 april.

Verinnerlijking van de gebeurtenissen in de Stille Week

De dagen van de stille week staan in het teken van de lijdensweg van Christus. Dit komt met name tot uitdrukking in de evangeliën die van dag tot dag verschillen.

Uitgaand van de thema's van die evangeliën willen we ons inleven in het lijden van Christus en wat dat voor ons nu betekent.

Nadere bijzonderheden vindt u binnenkort op het prikbord.

José Mosseveld

Aankondigingen

Gemeenteavond woensdag 22 maart: Muziek in de cultus

Deze avond staat volledig in het teken van de cultusmuziek.

De muziekgroep zal iets vertellen over de Internationale Muziekconferentie in Den Haag van afgelopen zomer.

Ine Blom zingt met ons nieuwe liederen voor de kinderdienst en voor de mensenwijdingsdienst. Daarna spelen musici van onze gemeente korte fragmenten uit de muziek, gecomponeerd voor de verschillende ritualen. De bijzondere klanken van deze nieuwe muziek kan vragen oproepen. Welke muziek sluit aan bij de ritualen van de Christengemeenschap? Waarom geen muziek van Mozart of Bach? Wat doet muziek met ons in de mensenwijdingsdienst? Welke muziek is passend bij een doop? Of bij een uitvaart? Over deze en andere vragen willen wij met elkaar in gesprek gaan.

Ine Blom en Suzanne Van den Haute

Gemeenteavond: *Met het oog op de wereld*, 29 maart

Onder dit thema richten we twee keer per jaar een gemeenteavond in om onze maatschappelijke blik te verruimen. Verschillende leden en belangstellenden zijn op uiteenlopende plaatsen -professioneel of als vrijwilliger - in de samenleving werkzaam. We nodigen mensen uit om over hun werk en hun ervaringen te vertellen, zodat we 'met hun oog op de wereld' kunnen meekijken. Voor ideeën staan we graag open en u kunt die doorgeven aan Ignaz Stegeman.

Op woensdag 29 maart begroeten we Adriaan Roest Crollius. Hij is werkzaam bij de internationale afdeling van "Panteia", een bedrijf dat overheden over de hele wereld adviseert met het formuleren van

transportbeleid; dit kan wetgeving zijn, het oprichten van een unit binnen de overheid of het geven van een training over transport gerelateerde onderwerpen. Een palet van mogelijkheden. Als consultant is het zijn verantwoording dat voldoende opdrachten binnenkomen en dat deze naar tevredenheid worden uitgevoerd.

De vraag van Pilatus: Wat is waarheid ? 13 en 15 april

Het is dit jaar niet mogelijk om het spel op te voeren. In plaats daarvan willen we op twee avonden met elkaar in gesprek gaan over de tekst van het spel. Op beide avonden zal er een korte inleiding zijn over de rol van Pilatus en thema's uit het spel.

U bent van harte uitgenodigd op donderdag 13 april om 20.00 uur en op zaterdag 15 april om 18.00 uur met soep en brood, waarna we om 19.00 uur verder gaan met de tekst. Voor de maaltijd s.v.p. even aanmelden.

Lida Veringmeier en Kees Faling.

Goede Vrijdag 14 april om 20.00 uur: het Vondelkoor met "Die Sieben Worte Jesu am Kreuz" van Cesar Franck

Het Vondelkoor zingt over de laatste dagen van Christus Jezus. Terwijl het Joodse volk scandeert om Hem te kruisigen, spreekt Christus de zeven vergevende woorden aan het kruis.

Het koor staat onder de bezielende leiding van Hans Barkmeijer, met aan de piano Anamaria Stefan.

Kerk open om 19.30 uur; Graag een vrijwillige bijdrage.

woensdag 3 mei, ministrantenavond

Deze avond beginnen we met het beantwoorden van praktische vragen van ministranten. Daarna wordt er gewerkt aan een bepaald thema om geestelijke voeding en inspiratie op te doen voor hun verschillende taken en het bijwonen van de mensenwijdingsdienst.

Als ingang is gekozen voor het boek "Antroposofie en de vernieuwing van de christelijke kerk" van Michael Debus, geestelijke en jarenlang seminariëleider in Stuttgart. We komen 3 keer in het jaar bij elkaar, de volgende avond zal in het najaar zijn.

Ignaz Stegeman en José Mosseveld

Actueel

Gemeentevergadering 5 april

Doorgaans zijn er twee gemeentevergaderingen per jaar. Deze bijeenkomsten zijn toegankelijk voor leden en belangstellenden. Er komen allerlei zaken aan de orde over het reilen en zeilen van onze gemeente en er worden besluiten genomen. Er wordt alleen waar nodig gestemd. Indien er tot stemming wordt overgegaan, hebben alleen leden van de Michaëlkerk stemrecht. Financiële zaken zijn een vast agendapunt van deze vergaderingen: in het voorjaar, dus op 5 april aanstaande wordt de jaarrekening 2016 behandeld. U bent van harte welkom!

Namens het bestuur, Yvonne van Delft

Van de kring West-Brabant

Na het koffiedrinken na de Mensenwijdingsdienst in december ging een grote groep bezoekers aan de dienst terug de zaal in om oude adventsliederen te zingen, te luisteren naar een korte inleiding door José, en naar een kort verhaal. Als opmaat werd een spreuk van Martin Tittmann voorgelezen terwijl de aanwezigen door het aansteken van kaarsen het licht in deze donkere dagen helderder lieten worden. Omdat dit korte samenzijn als zeer positief werd ervaren willen wij rond Pasen ook een soort viering organiseren. En we gaan na of het mogelijk is om een jaarfeestengroep te formeren, die rondom de vier grote jaarfeesten (Kerstmis, Pasen, Sint Jan en Michaël) iets dergelijks kunnen organiseren.

Verder is er nieuws te melden over een eigen nieuwe kelk voor de Mensenwijdingsdienst in Kring West-Brabant. De kelkgroep is op bezoek geweest bij Helena Schepens, zilversmid in Antwerpen, en hebben daar in haar atelier enkele van haar werken kunnen bewonderen. Het vakmanschap dat daaruit bleek heeft de kerngroep doen besluiten haar de opdracht tot het maken van een kelk en bijbehorende pateen te gunnen.

Namens de kerngroep, Dick Kruik

Programma in Breda

data: zie de agenda.

Mensenwijdingsdienst in Breda, zaterdag om de vier weken
De mensenwijdingsdienst in Breda wordt in principe eenmaal per vier weken op zaterdag gehouden in de Rudolf Steinerschool, Minckelersstraat 27, Breda, aanvang 09.30 uur.

Kringavonden in Breda, donderdagavond om de vier weken
Eens per vier weken wordt op donderdagavond het Johannes-evangelie gelezen en besproken.
De kringavonden zijn in de Rudolf Steinerschool, Minckelersstraat 27, aanvang 20.00 uur, eindtijd 21.45 uur

Lees- en gespreksgroepen

Paulusgroep, dinsdagochtend om de drie weken
Aansluitend aan de mensenwijdingsdienst bespreekt de Paulusgroep de brieven van Paulus aan de verschillende gemeenten.
Aanvang 10.00 uur, eindtijd 12.00 uur. Nieuwe deelnemers zijn welkom!

Contact: Kitty van Beers, T: 010 - 476 06 20

De Johannesgroep, woensdagochtend tweemaal per maand
Aansluitend aan de mensenwijdingsdienst komt deze gespreksgroep tweemaal per maand bij elkaar op woensdagochtend.
Eindtijd 12.00 uur. We verdiepen ons in het evangelie van Johannes. Het werkt prettig als u het Nieuwe Testament bij zich heeft.
Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom.

Contact: José Mosseveld, T: 010 – 418 10 05

De Apocalyps, woensdagavond eenmaal per maand
We richten ons op de beeldenrijkdom van *de Apocalyps*, *de Openbaring van Johannes*. Veel in dit laatste boek uit de Bijbel, vraagt erom op een juiste wijze verstaan te worden. U bent van harte uitgenodigd voor deze bijeenkomsten, waarop we gezamenlijk zullen trachten die beeldentaal te ontraadselen.

Aanvang 20.00 uur, eindtijd 21.30 uur.

Contact: Ignaz Stegeman, T: 010 – 795 47 77

Lees- en gespreksgroep, woensdagavond eenmaal per maand
“*Wegen naar Christus*” van Rudolf Steiner.

Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom. De indeling van de
avond is: kunstzinnige opmaat, referaat, gesprek, afsluiting.

Aanvang 20.00 uur, eindtijd 21.30 uur.

Contact: Lieke van der Ree, T: 010 - 452 82 02.

Gouda, evangelieavond, donderdagavond om de vier weken

Gespreksbijeenkomsten over de *Apocalyps* met Ignaz Stegeman, bij
de familie Rietbergen, Albrechtsveld 58, Gouda, aanvang 20.00 uur,
eindtijd 21.30 uur.

Contact: Annieck Rietbergen T: 0182 – 53 73 73

Diversen

Van de penningmeester

Beste vrienden, het heeft al geklonken na een van de eerste
diensten in het nieuwe jaar, waar ik kon melden dat het financiële
jaar afgesloten kan worden met verheugende cijfers. Nu alle
gegevens binnen en verwerkt zijn is duidelijk dat we slechts een
gering tekort hebben van € 400,-. Begin november 2016 verwachtte
het bestuur dat er nog € 18.000,- bijeen gebracht moest worden en
dat is inderdaad gelukt!

Met vereende krachten hebben we toch kunnen zorgen voor een
geweldig resultaat. Ieder hartelijk dank daar voor.

Verder bent u natuurlijk ook nieuwsgierig naar de resultaten van de
actie met de intentieformulieren. U weet wel, de formulieren die
bedoeld zijn om aan te geven welk bedrag u in 2017 aan de
Christengemeenschap denkt te schenken.

Dit was de eerste keer dat er een dergelijke verklaring van u
gevraagd werd en de verzending van de formulieren begon vrij laat.
Desondanks waren de reacties enthousiasmerend: ca. 50% van de
leden heeft gereageerd met het insturen van een formulier en ca.
30% van de belangstellenden. Meer dan de helft van degenen die

reageerden hebben aangegeven hun bijdrage voor 2017 te zullen verhogen.

Ook hiervoor wil ik u hartelijk danken. U maakt hiermee het werk van de penningmeester wel een stuk makkelijker!

Lida Veringmeier

Uit het gemeenteboek

Het rituaal bij de uitvaart is voltrokken voor:

Carla Beatrix Zom – Borgers, geboren op 14 april 1947 te Rotterdam. Zij is overleden op 23 december 2016 te Bergambacht. Het rituaal bij de crematie vond plaats in Orion te Rotterdam op 29 december 2016 en de Mensenwijdingsdienst voor de overledene op 7 januari 2017 in de Michaëlkerk te Rotterdam.

Sjaak, Jacob Johan van Veen, geboren op 17 december 1944 te Rotterdam. Hij is overleden op 11 januari 2017 te Hendrik-Ido-Ambacht. Het rituaal bij de crematie vond plaats op 17 januari te Rotterdam en de Mensenwijdingsdienst voor de overledene op 21 januari in de Michaëlkerk te Rotterdam.

Afwezigheid van de geestelijken

Nederlands-Vlaamse synode in Zeist: 24 – 26 april

Ignaz Stegeman: Retraite en studie 27 feb t/m 4 mrt

José Mosseveld: Retraite en studie 13 t/m 18 mrt

Agenda

dinsdag	31 jan.	Geén dienst i.v.m. Synode 10.30 uur Paulusgroep
woensdag	1 feb.	Geén dienst i.v.m. Synode
vrijdag	3 feb.	7.30 uur mensenwijdingsdienst
zondag	5 feb.	9.30 uur verhaal klas 1 t/m 3 en 4 t/m 6 10.00 uur zondagsdienst voor de kinderen 10.30 uur mensenwijdingsdienst 12.00 uur repetitie van het Michaëlkoor

dinsdag	7 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
woensdag	8 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	Johannes evangeliegroep
		20.00 uur	lees- en gespreksgroep
donderdag	9 feb.	20.00 uur	gespreksgroep Joh. evangelie Breda
vrijdag	10 feb.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.00 uur	seniorenochtend
Zaterdag	11 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	landelijke muziekdag in Rotterdam
		9.30 uur	mensenwijdingsdienst in Breda
zondag	12 feb.	9.20 uur	voorbereiding jeugdwijding klas 7
		9.30 uur	verhaal voor alle kinderen
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
		12.00 uur	repetitie van het Michaëlkoor
dinsdag	14 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
woensdag	15 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	programmacommissie
		20.00 uur	gespreksgroep over de Apocalyps
vrijdag	17 feb.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zondag	19 feb.	9.30 uur	verhaal klas 1 t/m 3 en 4 t/m 6
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
		11.50 uur	toespraak Christus als arts
dinsdag	21 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	Paulusgroep
woensdag	22 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	gespreksgroep Johannes evangelie
donderdag	23 feb.	20.00 uur	gespreksgroep De Apocalyps, Gouda
vrijdag	24 feb.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zondag	26 feb.	9.30 uur	verhaal voor alle kinderen
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
		12.00 uur	voorbereiding jeugdwijding
dinsdag	28 feb.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
woensdag	1 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
vrijdag	3 mrt.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zondag	5 mrt.	9.30 uur	verhaal klas 1 t/m 3 en 4 t/m 6
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
		12.00 uur	repetitie van het Michaëlkoor

dinsdag	7 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
woensdag	8 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	gespreksgroep Johannes evangelie
		20.00 uur	lees- en gespreksgroep
donderdag	9 mrt.	20.00 uur	gespreksgroep Johannes evangelie in Breda
vrijdag	10 mrt.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zaterdag	11 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst in Breda
zondag	12 mrt.	9.20 uur	verhaal klas 7
		9.30 uur	verhaal voor alle kinderen
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
dinsdag	14 mrt.		Geén mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	Paulusgroep
woensdag	15 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		20.00 uur	gespreksgroep over de Apocalyps
vrijdag	17 mrt.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zondag	19 mrt.	9.30 uur	verhaal klas 1 t/m 3 en 4 t/m 6
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
dinsdag	21 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
woensdag	22 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	gespreksgroep Johannes evangelie
		20.00 uur	gemeenteavond cultische muziek
donderdag	23 mrt.	20.00 uur	gespreksgroep De Apocalyps, Gouda
vrijdag	25 mrt.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zondag	26 mrt.	9.15 uur	vieren jaarfeesten: graan zaaien
		9.30 uur	verhaal voor alle kinderen
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
		12.00 uur	voorbereiding jeugdwijding
		12.00 uur	repetitie van het Michaëlkoor
dinsdag	28 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
woensdag	29 mrt.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		20.00 uur	met het oog op de wereld
vrijdag	31 mrt.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zondag	2 apr.	9.30 uur	verhaal klas 1 t/m 3 en 4 t/m 6
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
dinsdag	4 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	Paulusgroep

woensdag	5 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	Johannes evangeliegroep
		20.00 uur	Gemeentevergadering
donderdag	6 apr.	20.00 uur	gespreksgroep Joh. evangelie Breda
vrijdag	7 apr.	7.30 uur	mensenwijdingsdienst
zaterdag	8 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst in Breda
Stille Week			
zondag	9 apr.	9.20 uur	verhaal klas 7
Palmzondag			
		9.30 uur	verhaal voor alle kinderen
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
maandag	10 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	verinnerlijking evangelie van de dag
dinsdag	11 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	verinnerlijking evangelie van de dag
woensdag	12 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		10.30 uur	verinnerlijking evangelie van de dag
		20.00 uur	lees- en gespreksgroep
donderdag	13 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		20.00 uur	de vraag van Pilatus
Witte Donderdag			
vrijdag	14 apr.	9.30 uur	verinnerlijking evangelie van de dag
Goede Vrijdag			
		10.30 uur	verinnerlijking evangelie van de dag
		15.00 uur	lezen van het lijdensevangelie
		20.00 uur	uitvoering Vondelkoor
zaterdag	15 apr.	9.30 uur	mensenwijdingsdienst
		18.00 uur	de vraag van Pilatus
Stille Zaterdag			
zondag	16 apr.	9.00 uur	Paastuintje
Pasen			
		10.00 uur	zondagsdienst voor de kinderen
		10.30 uur	mensenwijdingsdienst
maandag	17 apr.	10.30 uur	mensenwijdingsdienst (2 ^e Paasdag)